

Име

Държавно лесничество "Петрич", административна принадлежност РУГ Благоевград. Лесоустройствен проект 1999 година, ревизионен период 1987-1998.

Местонахождение

На запад лесничеството граничи с Република Македония, на юг - с Република Гърция, на изток - с ДЛ "Катунци", на североизток - с ДЛ "Сандански" и на север - с ДЛ "Първомай".

Територията на ДЛ "Петрич" се намира в Благоевградска област, **община Петрич** и обхваща горите в землищата на следните населени места: град Петрич и селата Габрене, Скрът, Ключ, Яворница, Самуилово, Коларово, Камена, Беласица, Митиново, Дрангово, Тополница, Кулата, Марино поле, Чучулигово, Марикостиново, Генерал Тодоров, Рупите, Рибник, Михнево, Старчево, Кърналово, Ново Кономлади, Капатово и Кромидово.

Географско положение

Територията на лесничеството заема най-югозападната част на Република България. Почти изцяло то е разположено по северните склонове на Беласица планина. Малка част се намира по южните склонове на Огражден планина, както и по поречието на реките Струма, Струмешница и Пиринска Бистрица. Горите на лесничеството се състоят от един голям комплекс в Беласица и от няколко по-малки в Огражден и по поречието на реките.

Държавно лесничество "Петрич" има форма на неправилен четириъгълник с дължина от изток на запад около 35 км и ширина от север на юг около 25 км.

Релеф

Планините Беласица и Огражден са образувани в резултат на орографски процеси, възникнали през палеозоя. В подножието на Беласица доловете и реките са образували наносни конуси, особено добре изразени на запад от Петрич. Там те образуват подножно стъпало, наречено Подгорие. На изток от Петрич Беласица е умерено наклонена и има хълмисто-предпланински характер. На запад от Петрич планината е много стръмна и урвеста, с дълбоко врязани реки и долове.

Частта от Огражден планина, която попада в района на лесничеството, е типично хълмисто-предпланинска, с умерени наклони, заоблени била и дълбоки долове.

Характерно възвишение в района на лесничеството е "Кожух планина". Издига се в равнината близо до сливането на реките Струма и Струмешница на 270 метра надморска височина. Предполага се, че това е угаснал вулкан.

Средната надморска височина е около 900 метра. Най-високата точка е 1830 метра, а най-ниската - 65 метра (водослива на река Пиринска Бистрица с река Струма). Разликата в надморските височини между тези две точки е чувствителна - 1765 метра.

Таблица 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	345,8	3,0
полегато (5-10)	97,2	0,8
наклонено (11-20)	1627,1	14,2
стръмно (21-30)	5440,8	47,5
мн.стръмно (над 31)	3958,6	34,5
Общо:	11469,5	100,0

В лесничеството преобладават стръмните планински склонове - 47,5%, които преминават в много стръмни - 34,5%, или общата площ на стръмните и много стръмни терени е 82,0%. Равните терени (3,0%) са главно покрай реките.

Хидроложки условия

Най-големите водни течения са реките Струма, Струмешница и Пиринска Бистрица. Десни притоци на река Струмешница са извиращите от Беласица реки Габренска, Свичовица, Ремешница, Каменска, Коларовска, Елешнишка, Иваник и Петричка.

Общото за всички водни течения е непостоянният им воден дебит с максимум през пролетта (март-април) и минимум през лятото (юли-август).

Геоложки строеж

Планината Беласица, върху чийто северни склонове е разположена по-голямата част от територията на лесничейството, е стар планински масив. Образувана е по време на нагъванията през палеозоя. Беласица представлява хорст, изграден от допалеозойски и палеозойски скали - гнайси, гранити и други. Най-старите и най-срещани скали в района са гнайсите - 88.5% от площта на лесничейството. На изолирани места, над селата Габрене, Ключ, Яворница, Камена, Самуилово, Коларово и Беласица се срещат петна от гранит - 5.4%, серпентинит - 2.1%, амфиболит - 0.2%.

Частта от Огражден планина, която попада в района на лесничейството е заета от гнайси, дълбоко изветрели, засегнати от ерозия.

Угасналият вулкан "Кожух", който се намира край река Струма (близо до водослива на Струма и Струмешница) е изграден от андезит - терциерно образуване и е с плиоценска възраст.

Кватернерните речни наноси - 3.2% представляват ивица с различна ширина край реките Струма и Струмешница. Лежат върху млади терциерни седиментни скали. Общият им профил е изграден от разнообразни чакъли и пясъци с различна мощност, редуващи се с глинести прослойки.

Климатични условия

Според климатичното райониране на Събев и Станев "Климатични райони на България и техният климат" - 1963 година, територията на държавно лесничейство "Петрич" се намира в Континентално-средиземноморска климатична област - Южнобългарска климатична подобласт и обхваща следните три климатични района:

- Петричко-Сандански климатичен район (до 300 м.н.в)
- Малашевско-Пирински нископланински климатичен район (от 300 до 1000 м.н.в)
- Планински климатичен район - среднопланинска част (от 1000 до 1800 м.н.в).

Петричко-Сандански климатичен район

Районът обхваща най-южната част от долината на река Струма и цялата българска част от долината на река Струмешница до към 300 м надморска височина. Зимата е мека, със средна януарска температура от 1° до 2.5°C. Сняг вали рядко и се стопява бързо. Лятото е слънчево, горещо и сухо. Най-топлият летен месец е юли, когато средната температура на въздуха е около 23-25°C. Средната годишна температура в района е от 12.5-14.0°C - най-високата в страната. В продължение на около 220 дни тя се задържа устойчиво над 10°C. Годишната сума на валежите е от 520 до 670 мм. Максималните валежи са през зимата, а минималните - през лятото. Климатичните елементи на района го определят като най-топлия в страната.

Малашевско-Пирински нископланински климатичен район

Районът обхваща склоновете на Беласица и Огражден до около 1000 м н.в. През зимата температурите са по-ниски, а снежната покривка е по-дълготрайна. Средната януарска температура е в границите от -2°C до 1.5°C. Лятото е умерено топло и сухо. Средната юлска температура е от 18°C до 23°C. Общо за годината в района валежите са от 625 до 750 мм, като максималните са през зимата, а минималните - през лятото. Есента е с повече валежи от пролетта.

Планински климатичен район

Районът се намира в частта от територията на държавното лесничейство между 1000 и 1820 метра надморска височина. Топлинните условия тук се определят главно от надморската височина. В най-ниските части на района средната температура през най-студения месец януари е -2°C, а в най-високите е -7°C. Съществуват условия за създаване на устойчива снежна покривка. Лятото е късо и хладно. Средната юлска температура е от 10.5°C до 18°C. Сезонните валежи в Планинския климатичен район на Южнобългарската климатична подобласт са доста изравнени. Това се дължи на относителното увеличение на зимните валежи (поради по-голямата близост до Средиземноморската фронтална зона), както и на относителното намаление на летните валежи (поради преградната роля на Стара планина спрямо западните и северозападните дъждоносни нахлувания).

Характерен елемент в климатичните условия, главно за по-високите и открити части на държавното лесничейство са честите и силни ветрове, особено през зимата.

Климатът в района на държавно лесничество "Петрич", макар и засушлив през лятото, е благоприятен за растежа на главните дървесни видове - бук, кестен, зимен дъб, както и за растежа на създадените култури от дуглазка, смърч, черен и бял бор, корков дъб и тополи.

Трябва да се подчертае, че по-топлият и сух климат е причина за едно общо повдигане горните граници на ареалите на разпространение на всички дървесни видове, в сравнение с тези от вътрешността на страната.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Петричко-Сандански климатичен район (до 300 м)	11,2-13,9°C	-14,8-29,6°C	39,0-42,5°C
Малашевско-Пирински нископланински климатичен район (1000-1800 м)	11.2-12.2°C	-30.0°C	39.1-40.5°C
Планински климатичен район - среднопланинска част (1000-1800 м)	6,8-8,0°C	-20.2-25.3°C	33.5-36.5°C

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец максимална валежна сума	Месец минимална валежна сума
Петричко-Сандански климатичен район (до 300 м)	514-1100	X, XI, XII	VII, VIII, IX
Малашевско-Пирински нископланински климатичен район (1000-1800 м)	646-1100	XI, VI	VIII, IX
Планински климатичен район - среднопланинска част (1000-1800 м)	714-883	VI, XII	VIII, IX

Почви

На територията на ДЛ "Петрич" се срещат четири основни почвени типа: алувиални, блатни, канелени горски и кафяви горски. Алувиалните и кафявите горски почви са представени със своите подтипове, съответно за алувиалните - алувиална, алувиално-ливадна и алувиално-делувиална, а за кафявите - тъмнокафяви, преходни и светлокафяви. Данни за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове е дадена в *Таблица № 4*.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	6,2	-
алувиално-ливадна	312,0	2,7
алувиално-делувиална	30,1	0,3
ливадно-блатна	18,0	0,2
канелена излужена	4921,8	42,9
кафява тъмна	2597,7	22,6
кафява преходна	3250,1	28,4
кафява светла	333,6	2,9
Всичко:	11469,5	100,0

Общо за ДЛ "Петрич" засегнати от ерозия са 380,6 ха или 3,1% от площта. Алувиалните почви заемат 3.0% от дървопроизводителната площ на лесничеството. Тези почви са разпространени по бреговете на реките Струма, Струмешница и

Пиринска Бистрица. Блатните почви заемат 0.2% от дървопроизводителната площ на лесничейството по бреговете на река Струма. Канелените горски почви заемат 42.9% от дървопроизводителната площ на лесничейството. Обхващат изцяло подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-600 м.н.в) и подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (600-800 м.н.в). Кафявите горски почви заемат 53.9% от дървопроизводителната площ на лесничейството. Обхващат два подпояса - подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела (800-1500 м.н.в) и подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1500-1900 м.н.в).

Растителност

Територията на лесничейството попада в Южна Крайгранична горскогеографска област (Ю), Пиринска горскорастителна подобласт (П). По надморска височина попада в следните пояси и подпояси:

Ю-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори(0-900 м.н.в)

Ю-I-1 - Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-800 м.н.в)

Ю-I-2а,2 - Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-600 м.н.в)

Ю-I-3 - Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (600-800 м.н.в)

Ю-II - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (800-2200 м.н.в)

Ю-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (800-1500 м.н.в)

Ю-II-2 - Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1500-1900 м.н.в)

Горската растителност на територията на лесничейството е разнообразна. В подпояса на крайречните и лонгозни гори по поречието на Струма, Струмешница и Пиринска Бистрица преобладават тополовите култури, създадени от И-214, Вернирубенс, Бахелиери, както и отделни насаждения от бяла топола, върба, елша и източен чинар. В подпояса на равнинно-хълмистите дъбови гори преобладават чисти и смесени насаждения от зимен дъб, кестен, чинар, космат дъб, келяв габър, воден габър и други. Културите са от черен и бял бор, кестен, дуглазка, корков дъб, акация и други. В подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори преобладават насаждения от кестен, бук, келяв габър, както и единични екземпляри от чинари, липа, явор и други. Културите са от черен и бял бор, дуглазка, кестен и зимен дъб. Подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела е зает от чисти и смесени насаждения от бук, зимен дъб и други. Създадените култури са от бук, бял бор, смърч, ела, дуглазка. Единично се срещат още бреза, трепетлика, ива, акация и други. Подпоясът на среднопланинските гори от бук, ела и смърч е съставен от насаждения от бук, единично смесени с ела. Културите са от бук, смърч и бяла мура.

Кестеновите формации в района са ендемит за лесничейството.

Храстовата растителност в района е разнообразна. Повсеместно се срещат леска, шипка, черен бъз, офика, ракета, трънка, люляк, чашкодрян, смрадлика и други.

На територията на лесничейството са създадени иглолистни култури с твърде голяма площ за един типично буков и кестенов регион. След интензивните сечи през 50-те и 60-те години е залесявано масово с иглолистни дървесни видове. Застъпени са основно белият бор и черният бор, в по-малка степен смърч, зелена дуглазка, лиственица и други. Тези видове не са типични за естествената растителност в Беласица. От широколистните видове при залесяванията са намерили място главно кестена и бука и по-малко сребролистна липа, зимен дъб, бреза, явор и други.

Таблица № 5

Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	742,6	6,7	437,2	3,9
Смърч	182,6	1,6	218,1	2,0
Черен бор	600,0	5,4	370,8	3,3
Ела	31,2	0,3	42,0	0,4
Бяла мура	3,5	-	3,4	-
Лиственица	6,2	0,1	6,5	0,1
Зелена дуглазка	239,8	2,1	195,5	1,8
Атласки кедър	3,9	-	129,7	1,2
Кипарис	7,9	0,1	8,9	0,1

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Морски бор	2,4	-	1,4	-
Бук	5660,1	50,7	5858,9	52,5
Червен дъб	6,7	0,1	11,4	0,1
Зимен дъб	759,9	6,8	816,7	7,3
Благун	88,0	0,8	48,7	0,4
Габър	5,3	-	4,7	-
Трепетлика	5,2	-	3,4	-
Явор	0,5	-	4,4	-
Бреза	17,1	0,2	8,2	0,1
Мъждрян	10,7	0,1	-	-
Орех	6,2	0,1	14,9	0,1
Акация	229,4	2,1	246,8	2,2
Космат дъб	33,9	0,3	10,8	0,1
Келяв габър	364,4	3,3	9,6	0,1
Бадем	12,2	0,1	-	-
Върба	2,4	-	2,3	-
Воден габър	123,4	1,1	32,3	0,3
Корков дъб	111,9	1,0	166,3	1,5
Елша	0,1	-	-	-
Черна елша	3,4	-	3,2	-
Ива	9,2	0,1	0,5	-
Кестен	1493,0	13,4	1998,4	18,0
Клен	0,4	-	0,4	-
Круша	1,7	-	-	-
Леска	2,0	-	-	-
Едрolistна липа	0,6	-	4,6	-
Сребролистна липа	8,6	0,1	112,6	1,0
Черница	1,6	-	1,6	-
Източен чинар	63,9	0,6	60,7	0,6
Планински ясен	6,0	0,1	10,1	0,1
тп Vachelieri	2,9	-	7,1	0,1
тп I-214	274,0	2,5	253,9	2,3
тп I-45/51	-	-	13,3	0,1
тп Vernirubens	3,7	-	9,0	0,1
Бяла топола	21,0	0,2	20,3	0,2
Врб S.I-4/59	-	-	0,9	-
ВСИЧКО	11149,5	100,0	11149,5	100,0

Характеристика на горския фонд

Площта на държавно лесничество "Петрич" е 12314,1 хектара.

Таблица № 6

Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	11149,5	90,5
Незалесена дървопроизводителна площ	320,0	2,6
Недървопроизводителна площ	844,6	6,9
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	12314,1	100,0

Таблица № 7

Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	2283,6 / 2083,3	18,5 / 18,7
Широколистни високоствъблени	7520,4 / 7192,8	61,1 / 64,5
За реконструкция	1573,4 / 962,2	12,8 / 8,6
Издънкови за прерастване	-	-
Издънкови за превръщане	751,0 / 732,5	6,1 / 6,6
Нискоствъблени	185,7 / 178,7	1,5 / 1,6
ВСИЧКО:	12314,1 / 11149,5	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8

Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	2059,0	1866,8	6665,4	6171,0	8724,4	8037,8
Защитни	37,2	34,4	1317,8	984,3	1355,0	1018,7
Рекреационни	173,3	168,3	412,1	394,8	585,4	563,1
Защитени	12,2	11,9	1390,8	1288,9	1403,0	1300,8
Други	1,9	1,9	244,4	227,2	246,3	229,1
Общо ЗРЗТ	224,6	216,5	3365,1	2895,2	3589,7	3111,7
Общо ДСФ+ЗРЗТ	2283,6	2083,3	10030,5	9066,2	12314,1	11149,5
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	2283,6	2083,3	10030,5	9066,2	12314,1	11149,5

За ревизионния период общо от всички видове сечи са отсечени 281575 м³ стояща маса с клонове, при предвидено за този период 286560 м³, което прави 98.3% изпълнение спрямо предвиденото по лесоустройствения проект. Средногодишно е реализирано ползване в размер на 23465 м³. Реализираното ползване от всички видове главни сечи е преизпълнено 102.8% (предвидено 214680 м³, изпълнено 220715 м³). Реализираното ползване от всички видове сечи е 84.7% (предвидено 71880 м³, изпълнено 60860 м³).

Санитарно състояние на гората

През ревизионния период (1987-1998) повреди са установени на 15,0% от залесената площ. По-често боледуват чистите насаждения, а смесените дървостои са поустойчиви. Културите, създадени в лесничейството показват същите тенденции.

Основните повреди в лесничейството са гниене по бука и кестена, както и суховършия по кестена, зимния дъб и бука. Срещат се единично засегнати семена на кестена от кестенов хоботник и семейди. Макар и ограничено се среща черен имел по кестена. Срещат се единични случаи и от нападение от борова процесия.

Срещат се още следните повреди: снеговал, ветровал, гниене, повреди от пожар, клоносек, повреди от паша, суховършия, повреди от машини и хора. Броят на нарушенията в горите от незаконна сеч е общо 974 или средно по 81 броя за година. Нарушенията от незаконна паша са средно 15 за година. Регистрирано е незаконно разораване на площи от горския фонд в размер на 2 декара за периода.

Нарушенията по лова са общо 57 броя, като незаконно са убити 2 сърни, 3 патици, 1 диво прасе и 38 броя костенурки.

Особено внимание заслужават пожарите - общо 30 броя с обща опожарена площ 41,3 ха, като само през 1998 година са възникнали 5 пожара и опожарена площ 6,1 ха.

Странични ползвания

Основното странично ползване от горите в ДЛ "Петрич" е пашата. Ежегодно е отпускана за паша предвидената по проект площ от 2074,6 ха, но е използвана по-малко от половината. В горския фонд е пашувал по-малко от половината от разрешен брой добитък – 667 броя едър и 16100 дребен добитък, като този брой в последните години леко е намалял. Прави впечатление, че в гората почти не е пашувал едър добитък, което е свързано и с наличието на гранични съоръжения. Това показва, че възможностите за паша в горите не се използват.

Добитите странични ползвания за периода са както следва: сено - 15 тона; листников фураж - 380 пр.м³; горски плодове (кестен) - 13 тона и билки - 2 тона.

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (стар) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1999-2008) средногодишно
Паша - площ	хектари	2178,8	2074,6	6044,3
Едър добитък	брой	1392	56	5037
Дребен добитък	брой	8714	1342	24177
Сено	тона	15	1,25	15
Листников фураж	пр.куб.м	840	322	300
Горски плодове – кестен	тона	8	1,1	5
Билки – жълт кантарион	тона	-	0,2	2

Лов и риболов

За лова и риболова на територията на държавно лесничество “Петрич” е изработен отделен ловоустройствен проект - том II и представлява неразделна част от настоящия проект.

Защитени територии

Резерват “Конгура”, обявен със заповед № 671/05.06.1988 година на КОПС, посочен в Закона за защитените територии към чл. 8, алинея 1. В резервата попада и съществуващия до този момент резерват “Скошник”. Създаден е с цел да се съхранят естествените екосистеми от бук и обикновен кестен, характерни за Беласица планина, както и местообитанията на редки и застрашени от изчезване растителни и животински видове.

Природна забележителност “Кожух планина”, обявена със заповед № 1746/29.06.1962 година (Известия, бр. 70/30.08.1962 г.) и разширена със заповед № 5008/31.12.1975 година. Смята се, че това е угаснал вулкан. Растителността е келяв габър, космат дъб и голи нелесопригодни площи.

Защитена местност “Рупите”, обявена със заповед № 385/17.06.1980 година на КОПС (ДВ бр. 69 от 1980 г.). Това са естествени насаждения от бяла топола и култури от И-214 в зоната дига-бряг на река Струма.